

JUGOSLAVIJA

Uredništvo:

Pavšalni franko. Telefon 360.

Ljubljana, 25. avgusta 1922.

Ljubljana, 25. avgusta 1922.

Ljubljana, 25. avgusta 1922.

Ljubljana, 25. avgusta 1922.

Ljubljana, 25. avgusta 1922.

Naročnina za kraljevino SHS Mesečno 15 D. Letno 180 D.

Inozemstvo: Mesečno 20 D. Letno 240 D.

Oglasi: enostolpna m m vrsta za enkrat 50 para, večkrat popust

Pribičević brani prosvetno politiko. MANJŠINSKO VPRAŠANJE ŠOLSTVA. VLADA NOČE ZATIRATI DRŽAVLJANE DRUGE NARODNOSTI. PRORAČUN PROSVETNEGA MINISTRSTVA SPREJET.

Beograd, 24. julija. (Izv.) Na današnji seji narodne skupščine je pred predhodom na dnevni red odgovoril predsednik dr. Ribar na nekaj kratkih vprašanj. Med drugim se je na predlog radikalnega disidenta dr. Morniča Ivančiča sklenilo, naj isti odbor, ki preiskuje afero Savič-Benin, razpravlja tudi o izpovedi poslanca Čedomila Stankoviča, da je posl. Dimitrije Popović ponudil denar za glasovanje v prilogi ustavi. Zbornica je prešla nato na dnevni red in nadaljevala podrobno debato o ministrstvu za prosveto. Besedo je povzel prosvetni ministri Pribičević, ki je govoril o manjšinskem vprašanju v zvezi s šolskim poukom. Hkrati je odgovoril tudi na opombo poslanca Sudareviča, ki je v svoji kritiki dejal, da je današnja prosvetna politika ista, kakor sočasna na Madžarskem. Minister je dejal v svojem odgovoru, da je posl. Sudarevič hotel s tem reči, da današnja prosvetna politika stremi za tem, da se zahteva prizadevanje sodržavljanov tuje narodnosti po lastnih šolah v svoji materinski. Naglašal je, da je naša šolska politika napram sodržavljanom drugih narodnosti in jezikov liberalna

in demokratična. Državljanom madžarske in nemške narodnosti smo dovolili v ljudskih šolah pouk v materinski. Gre tu za državne šole, ki so pod državno upravo in ki jih država vzdržuje, toda pouk na teh šolah se vrši v jeziku dotične narodnosti. Šli smo še bolj daleč in ustanovili srednje šole, na katerih je pouk v nemščini in madžarščini tak, da po njegovem mnenju ni smeti delati opazk v tem pogledu, kakor da bi vlada hotela zatirati državljane druge narodnosti, jezika ali plemena. Minister Pribičević je nadalje odgovoril na izvajanja posl. dr. Rojca, ki je izjavil, da bi se pregrešili zoper načela kulture in ljudske izobrazbe, ako bi hoteli glasovati za proračun ministrstva prosvete. Minister je parafraziral kritiko dr. Rojca in pobijal njegova izvajanja o pomankljivosti proračuna. Govor ministrov je opozicija večkrat prekinila z medklici in ropotom. — Potem je predsednik dr. Ribar odredil glasovanje in je bil proračun ministrstva prosvete z večino sprejet. — Zbornica je nato prešla k podrobni debati o proračunu ministrstva ver. — Seja se je ob pol 1. uri prekinila in se popoldne nadaljuje.

Kritika notranje politike.

NARODNA SKUPŠČINA BREZ EKSPOZEJA O NOTRANJI POLITIKI. POSTOPANJE POLICIJE V SUBOTICI.

Beograd, 24. julija. (Izv.) Popoldanska seja narodne skupščine se je otvorila ob polpetih Na popoldanski seji je prišel v podrobno razpravo proračun ministrstva za notranje posle. Poslanec dr. Hohnjec (Jugoslovanski klub), je zahteval, naj se debata o proračunu notranjega ministrstva odgodi, ker se minister za notranje posle nahaja in statu dimissionis. — Minister Svetozar Pribičević kot interimistični notranji minister se je izjavil proti tej zahtevi in je rekel, da je sicer minister za notranje stvari in statum dimissionis, ne pa vlada in da vsak član vlade lahko nadomestila drugega ministra. — Zbornica Joca Jovanović: »Od dobre notranje politike je odvisna tudi dobra zunanja politika.« Nadalje je rekel, da zbornica ni slišala nikakega ekspozija o notranji, še manj pa o zunanji politiki. Notranja politika v dr-

žavi ni dobra. Na sestanku s svojimi prijatelji in tovariši, ki ga je imel v Sarajevu in kjer so se sešli ljudje raznih pokrajin, je bilo slišati, kako so soglasno obsojali notranjo politiko. Ta obsodba ima svoj vzrok v tem, ker je naša politika protizakonita, pristranska in v mnogih slučajih pokvarjena. — Poslanec Sudarevič (Jugoslovanski klub) je kritiziral policijo in njeno postopanje zlasti v njegovem volilnem okraju, t. j. v Subotici in okolici, kjer zabranjujejo prekrasčenje meje celo onim prebivalcem, ki imajo po določbah kot dvolastniki pravico prestopati mejo. — Socijalist Etbis Kristan je ostro kritiziral notranjo politiko vlade in zahteval, naj se takoj reši uradniško vprašanje in sprejme uradniška pragmatika, ker brez rešitve tega kočljivega vprašanja država ne more napredovati in se razvijati. (Seja traja dalje.)

Pred ostavko predsednika narodne skupščine?

Zagreb, 24. julija. (Izv.) »Slobodna Tribuna« poroča iz Beograda: Kakor se doznava, namerava predsednik narodne skupščine dr. Ivan Ribar podati na današnji seji parlamenta ostavko v znak protesta proti postopanju vlade, ki je vztrajala na tem, da se je na so-

botni seji narodne skupščine glasovalo o ameriškem posojilu tudi v podrobni debati, dasi je on obljubil opoziciji na častno besedo, da bo zbornica glasovala šele po razčiščenju afe Savič-Benin o podkupljanju.

Zadeva o podkupovanju poslancev. BENIN PRIZNAL, DA JE PONUDIL SARIČU 250.000 DINARJEV, TODA V VINSKI DRUŽBI.

Zagreb, 24. julija. (Izv.) Kakor poroča »Rilec« iz Beograda, se je danes dopoldne konstituiral odbor narodne skupščine, ki ima preiskati zadevo Savič - Benin zaradi podkupovanja glasovanja. Za predsednika odbora je izvoljen dr. Perič, radikalec, za tajnika pa socijalist Divac. Prva seja odbora je določena za danes dopoldne. Kakor

se doznava, je poslanec Benin ponudil Saviču 250.000 dinarjev, ako glasuje za posojilo, že 17. maja, in sicer v vinski družbi in malce dobre volje. V parlamentarnih krogih smatrajo, da je hotel poslanec Savič, ki je nasprotnik Beninov, izrabiti ta dovip in ga je spravil pred narodno skupščino na tapet.

PRED VAŽNIM SESTANKOM LLOYD GEORGEA IN POINCARREJA.

Pariz, 24. julija. (Izv.) Angleški ministri predsednik Lloyd George in francoski ministri predsednik Poincarre se bržkone sestanejo dne 1. avgusta t. l. v Londonu. Razen moratorija Nemčiji in odplačil vojne odškodnine se bosta po želji angleške vlade posvetovala tudi o avstrijskem vprašanju. Francoskega ministrskega predsednika Poincarrea bodo spremljali finančni minister Delastryrie, politični ravnatelj ministrstva zunanjih poslov prof Beretti della Pocca in izvedenci za posamezna vprašanja, ki se bodo pri tej priliki obravnavala.

MADŽARSKI DOLGOVI IN LOTERIJA.

Budimpešta, 24. julija. (Izv.) Madžar Štefan Gombos, ki je odpotoval v Ameriko in si tamkaj pridobil velikana-

sko imetje, je stavil madžarski vladi poseben predlog glede saniranja njegovega gospodarstva. Ponudil se je, da poplača dolgove madžarske vlade, ako se mu da na razpolago 1000 manjših posestev po približno 40 oralov v različnih delih države. Na ta posestva namerava razpisati milijon srečk po 150 dolarjev za posestvo in vse to izžrebati. Izvedba tega načrta bi prinesla madžarski državi velik dobiček.

POSVETI ANGLIJE IN BELGIJE O VOJNI ODSKODNINI.

London, 24. julija. (Izv.) Diplomatski poročevalec lista »Daily Mail« javlja, da se bo v kratkem vršilo važno posvetovanje med pristojnima ministrstvom Anglije in Belgije glede vprašanja vojne odškodnine. Posvetovanje se bo tikal tudi italijanskega ministrstva, ki se pritegne, čim bo nova italijanska vlada v stanju, baviti se s tem vprašanjem.

KONVENCIJA JUGOSLOVANOV V OZEMLJU KRALJEVINE ITALIJE.

Beograd, 24. julija. (Izv.) Ministrski svet je imel včeraj sejo, na kateri je razpravljalo o odgovoru italijanske vlade na predlagano izpremembo konvencij, ki se nanašajo na Jugoslovane na ozemlju kraljevine Italije. Ministrski svet ni sklenil nič definitivnega, ker ni bil navzoč minister za zunanje posle dr. Nimčić.

UDRUŽENJE INVALIDOV PROSI LESENE STANOVANJSKE HIŠE.

Beograd, 24. julija. (Izv.) Uduženje invalidov se je obrnilo na ministrstvo za socialno politiko s prošnjo, naj one lesene hiše za mala stanovanja, ki so naročene v Nemčiji, v prvi vrsti razdeli med invalide in njihove sirote.

RAZPRAVA O SUBVENCIJI NAŠI PAROPLOVBI.

Beograd, 24. julija. (Izv.) Za danes ob petih popoldne je sklicana seja finančnega odbora, na kateri bo razpravljalo o amendentu nanašajočem se na subvencijo paroplovbi.

ŠTEVILNI PRESTOPI IZ KRŠČANSTVA V ISLAM V SRBIJI.

Beograd, 24. julija. (Izv.) Ker so se zadnje čase ponovno dogodili slučajji, da so posamezniki začeli zapuščati krščansko vero in se jeli zapisavati v islam, je naslovil arhierejski sinod potom ministra ver pismo na ministra za notranje zadeve, v katerem zahteva, naj pozove svoje podrejene organe, da strogo in vestno izvršujejo zakon v tem kočljivem vprašanju.

GIBANJE HRVATSKE KATOLIŠKE REFORMNE CERKVE.

Zagreb, 24. julija. (Izv.) Včeraj se je brez incidenta vršilo slovesno ustoličenje novoizvoljenega župnika hrvatske katoliške cerkve, Cerovski. Cerovski je bivši župnik in dekan. Razen občanov nove župnije je prisostvovalo slovesnemu ustoličenju tudi mnogo zastopnikov z dežele. Mašo je daroval novi župnik Cerovski sam. Zvečer je bil intimen banket. Delegati z dežele so se pri tej priliki obrnili do vodstva gibanja s prošnjo, naj bi se tudi po deželi ustanovljale župnije hrvatske katoliške reformne cerkve.

ORLANDO VRNIL MANDAT ZA SESTAVO VLADE.

Rim, 24. julija. (Izv.) Orlando, ki je bil neoficijalno pozvan, naj sestavi novo vlado, je svoj mandat vrnil radi odpora socijalistov in ljudske stranke proti sedolovanju s člani desničarskih strank. Danes dopoldne je kralj sprejel v avdienci De Nicolò.

DEMANTI SPORA MED ZAGREBSKIM KAPITLJEM IN NADSKOFOM DR. BAUERJEM.

Zagreb, 24. julija. (Izv.) Današnja »Narodna Politika« odgovarja obširno na zadnji napad »Slobodne Tribune« o sporu, ki je nastal med zagrebskim kapitljem in nadskofom dr. Bauerjem. List dementira odločno trditve, da je nastal tak spor, o katerem piše »Slobodna Tribuna«.

Borzna poročila.

Curih, 24. julija. (Izv.) Berlin 1, Newyork 527.75, London 23.32, Pariz 43.75, Milan 24.25, Praga 11.25, Budimpešta 0.32, Zagreb 1.525, Bukarešta 3.30, Varšava 0.085, Dunaj 0.0175, avstrijske krome 0.02.

Praga, 24. julija. (Izv.) Dunaj 0.1275, Berlin 9, Rim 209, Budimpešta 2.90, Pariz 380.50, London 20.50, Newyork 44.875, avstrijske krome 0.14, italijanske lire 206.

Dunaj, 24. julija. (Izv.) Devize: Zagreb 99.85—100.15, Beograd 399.40—400.60, Berlin 66.85—67.15, Budimpešta 22.76—22.94, London 149.200—149.400, Milan 1558.50—1561.50, Newyork 33.475—33.525, Pariz 2799—2803, Praga 724—725, Sofija 211.50—212.50, Curih 6393—6407, Valute: ameriški dolarji 33.250—33.350, bolgarski levi 205—207, nemške marke 67—67.50, angleški funti 148.860—148.950, francoski franki 2775—2785, italijanske lire 1543—1547, jugoslovanski dinarji 397—399, romniski leji 205.50—206.50, švicarski franki 6370—6390, češkoslovaške krome 723.50—726.50, madžarske krome 22.94—23.06.

Zagreb, 24. julija. (Izv.) Devize: Dunaj 0.225—0.24, Berlin 15—15.50, Budimpešta 4.70—5.25, Italija 363.50—375, London 355—365, Newyork 76—78, Pariz 650—675, Praga 172.50—180, Svica 1500—1600, Varšava 1.55—1.60, Valute: ameriški dolarji: 75—77.50, avstrijske krome 0—0.30, češkoslovaške krome 0—175, nemške marke 17—18.

Min. preds. Nikola Pašić v Sloveniji.

Včeraj je prispejal z orijent-ekspresom v Ljubljano ministrski predsednik Nikola Pašić ter se takoj odpeljal dalje na Bled. Kakor se doznava iz političnih krogov, je njegovo potovanje v prvi vrsti namenjeno odpočitku v našem najkrasnejšem kraju, v drugi vrsti pa različnim poročilom kralju o raznih političnih stvareh. Tako bo menda g. Pašić poročal kralju o sporazumu z Italijo. Predložil mu bo menda tudi listo kandidatov za državni svet, ki so bili sprejeti »po ključu« ali bolje povedano, na podlagi sporazuma med radikali in demokrati.

Pašić ostane na Bledu kakih 14 dni. Mnogo to ni. Vendar pa pričakujemo, da bo stari državnik porabil tudi ta kratki čas, da si ogleda поблиže naše kraje in da ne bo zamudil ugodne prilike, da spozna naše ljudstvo, njegove potrebe, njegove narodne navade, mišljenje in čustvovanje. Upamo, da ne bo zamudil prilike, pri kateri si lahko napravi vsaj površno sliko o stanju, v katerem se nahaja naš narod v Sloveniji in o težnjah, ki polnijo našo narodno dušo. Upamo, da bo ta slika stala pozneje vedno živo pred njegovimi očmi, kadar se bodo ob njegovem sodelovanju reševala vprašanja, ki se v prvi vrsti tičejo naše ožje domovine in našega slovenskega delovnega ljudstva. Če se bo to naše upanje uresničilo, potem mislimo, da se bodo ta vprašanja reševala smotreneje in pravilneje, kot so se reševala doslej.

Sedanji naš ministrski predsednik je star politik in star državnik. Njegovo ime najdemo že l. 1881. med ustanovitelji radikalne stranke v Srbiji. Ni dolgo trajalo in mlada, sveža stranka je prišla v nasprotje z vladajočo srbsko dinastijo Obrenovičev, ki je vodila avstrofilsko politiko in že l. 1883. je moral Pašić pobegniti iz Srbije, da se reši pred smrtjo na vešalih, na katero je bil obsojen ob priliki zaječarske vstaje. Po padcu Obrenovičev so prišli na krmilo zopet radikali in od takrat naprej je imel Pašić skoro vedno državne vaje v svojih rokah, kar mu je pri avstrijskih Nemcih prineslo častno ime: der ewige serbische Ministerpräsident (večni srbski ministrski predsednik). Med vojno je bil ministrski predsednik in zunanji minister obenem. Uspehi in neuspehi srbske in jugoslovanske stvari med svetovno vojno grede torej po večini na njegov račun.

Z njegovo povojno politiko se ne strinjamo. On, ki je bil velik državnik v predvojni Srbiji, ni dorastel nalogam, ki jih mora stavljal na svojega ministrskega predsednika velika ujedinjena Jugoslavija. Kakor mu je njegova predvojnja politika ustvarila v svetu velik ugled in ga posebno pri nas avstrijskih Slovanih obdala z nekako mistično svetlobo, na drugi strani pa prinesla Srbiji mnogo notranjih in zunanjih uspehov, tako nas je njegova povojna politika razočarala in prinesla Jugoslaviji mnogo notranjih sporov in njih postritev, v zunanji politiki pa nas vedla od enega poloma do drugega.

Slovenci smo gostoljuben narod. Če pride k nam gost, pa bodi da je kdorkoli, ga prijazno pozdravimo in pogostimo z željo, da bi preživel med nami srečne in vesele dni in odšel od nas s prijaznim spominom na nas in naše kraje. Pozdravljamo kot gosta tudi našega ministrskega predsednika Nikolo Pašića ter mu želimo prijetno bivanje med našimi krasnimi gorenjskimi veldkani. Če bo njegov obisk rodil v njem spoznanje naših resničnih potreb in če bo iz tega spoznanja vzkli nov kurz njegove politike v naših vprašanjih, potem ga bomo ob njegovem drugem obisku naše ožje domovine pozdravili ne samo kot gosta, temveč tudi kot ljubega nam prijatelja.

Gibanje drž. nameščencev v Beogradu

ZAKON O URADNIŠKI PRAGMATIKI NAJ PRIDE PRED NARODNO SKUPŠČINO TAKOJ PO DRŽAVNEM PRORAČUNU.

Beograd, 24. julija. (Izv.) Deputacija državnih nameščencev pod vodstvom predsednikov posameznih udruženj je posetila ministrskega predsednika Pašića, potem pa predsednika narodne skupščine dr. Ribarja, in jima je predložila svoje sklepe. V resoluciji naznanjajo državni nameščenci, da mora priti zakon o uradniški pragmatiki v pretres v narodni skupščini takoj po

glasovanju o državnem proračunu, sicer bodo sklicali kongres vseh nameščencev v državi, da zavzame svoje stališče v tem vprašanju. Predsednik dr. Ribar je rekel deputaciji, da bo demokratski klub izvajal posledice, ako vlada ne bi hotela pristati na to, da narodna skupščina takoj po glasovanju o proračunu vzame zakon o uradniški pragmatiki v pretres.

Bavarska odklonila zakon za zaščito republike.

Monakovo, 24. julija. (Izv.) Nocoj je padla definitivno rešitev o stališču Bavarske do sklepa državnega zbora o zakonu za zaščito republike. Bavarska vlada je sprejela stališče bavarske ljudske stranke, ki odklanja izvedbo tega zakona na Bavarskem. Sklicujoč se na § 48 državne ustave, je s posebno naredbo prevzela jedro državnih zakonov z nekaterimi dopolnili glede

shodnega in društvenega prava za Bavarsko in sodstvo poverila bavarskim sodiščem. S tem se odklanja državni sodni dvor. Od ostalih koalicijskih strank so demokrati odklonili ta sklep vlade in zaradi tega izstopili iz koalicije. Trgovinski minister Hamm, ki je pristaš demokratske stranke je vsled tega odstopil.

RAZLET PLAVŽA.

Bruselj, 24. julija. (Izv.) V Couilletu (Hennegau) je v sredo zletel v zrak plavž. Zvečer ob osemnajstih je bila druga eksplozija, ki je hudo poškodovala 50 metrov visoko zgradbo. Delovodja, ki je srečno odšel prvi eksploziji, je bil pri drugi težko ranjen. En inženjer in dva delavca sta bila ubita, štiri so umrli radi težkih poškodb. Žareča masa, ki se je pri tem izlivala, in plini so obžgalj 31 delavcev, ki so jih morali prepeljati v bolnico. Dva delavca pogrešajo.

ZNIŽANJE NEMŠKIH DAJATEV PREMOGA.

Pariz, 24. julija. (Izv.) Kakor doznava »Matin«, se bo danes reparacijska komisija, ki je včeraj zaslila francoske izvedence glede dobav premoega s strani Nemčije, danes izjavila glede bodočega nabavljanja nemškega premoega. Komisija namerava Nemčiji z ozirom na njen položaj dovoliti majhno znižanje njenih dobav.

AVSTRIJA PROTI ZAKOTNEM TRGOVANJU Z VALUTAMI.

Dunaj, 24. julija. (Izv.) Narodni svet je sprejel danes zakon o zakotnem trgovanju z valutami. Prestopki predpisov o trgovini in prometu z inozemskimi plačilnimi sredstvi in ureditvi plačevanja in prometa vrednostnih papirjev z inozemstvom se kaznujejo s strogim zaporom od enega meseca do enega leta ter z denarno globo v pet do petdesetkratni izmeri vrednosti inozemskih plačilnih sredstev in vrednosti, ki so tvorile prestopke.

BORZNI KOMISAR FINANSIRAL MADŽARŠKE TOLPE.

Budimpešta, 24. julija. (Izv.) Kakor javlja »Magyar Hirlap«, je policija ugotovila, da je borzni komisar Štefan Braut finansiral gibanje na zapadnem Madžarskem. Braut, ki se nahaja v policijskem zaporu, je izpovedal, da so njegovo pomočjo najeli na račun posl. Hirta poldrugi milijon kron, ki naj služijo za kritje izdatkov.

E. GABORIAU:

Zločin v Orcivalu.

(Dalje.)

»Prepričan sem, da imate prav,« je pokimal doktor, »a vendar je treba dokazov.«

»Dokazi se najdejo, tristo vragovi!« je živahno vzkliknil Lecoq. »Če je stvar zamotana in težavna, tem bolje! Eh, da je preprosta in jasna, še to minuto bi se vrnil v Pariz ter bi vam poslal jutri zjutraj enega svojih ljudi. Lahke uganke so za malo deco; nam pa je treba nerazrešenih skrivnosti, da jim prodremo do dna, borbe, da pokažemo svojo moč, in zaprek, da jih užugamo!«

Oče Plantat in zdravnik sta začudeno gledala policista. Zdel se je ves izpremenjen. Zrke iskre so se kresale v njegovih očeh in glas mu je trepetal s kovinskim zvokom.

»Lehko si mislite, gospoda,« je povzel, »da se človek moje kaže ne posveča policiji zaradi bore nekaj tisoč frankov, ki jih plačuje ravnateljstvo. Kdor ne čuti za to poklica, postane branjevec ali karkoli. Takšen, kakršnega me vidite, sem nastopil v svojem dvajsetem letu po temeljitem šolanju mesto računarja pri nekem astronomu. Moj učenjak je dajal na mesec sedemdeset frankov in kosilo, zahteval pa je, da naj bom vedno lepo oblečen in naj počekam s številkami ne vem koliko kvadratnih metrov papirja na dan.«

Radovedno opazujoč očeta Plantata, je potegnil gospod Lecoq naglo zaporedoma več dimov iz svoje smodke ter povzel:

»Jasno je, da se nisem štel posebno srečnega v tem položaju. Imel sem namreč dve veliki napaki: igral sem in ženskam sem bil naklonjen. Kaj hočemo, nihče ni popoln na tem svetu. Mojih sedemdeset astronomskih frankov se mi je zdelo premalo; od zore do mraka sem ugibal, kako bi obogatel namah. Sredstvo v to je le eno: prisvojiti si last svojega bližnjega tako spretno, da ni nadležnih posledic. Moj rodovinski duh je snoval na stotine načrtov, ki so bili vsak dan vabljivejši in uporabnejši. Prestrašil bi vas, da vam povem le polovico misli, ki so mi takrat rojile po glavi. Če bi bili vsi tatovi na svetu meni kos, bi trebalo izbrisati iz slovarja besedo „lastnina“.«

»Kam meri s tem uvodom?« je pomislil doktor Gendron. Tako ugibaje je prestavljal oči iz očeta Plantata na detektiva, ki je medtem nadaljeval:

»Nekega dne sem se ustrašil svojih lastnih misli. Izumil sem neznačno operacijo, s katero bi mogel vzeti kateremukoli bankirju četrto milijona, ne da bi tvegale le količak več, nego če prestavim to čašico kave. „Fant“, sem si dejal, ako pojde tako dalje, pride ura, ko bodo sledila mislim dejanja... A sreča je hotela, da sem se rodil pošten; ker pa sem hkrati hotel rabiti zmožnosti, s katerimi me je obdarila priroda, sem se teden dni po tistem samogovoru poslovil od svojega zvezdogleda ter nastopil službo pri policijskem ravnateljstvu. Iz strahu, da ne bi postal tat, sem šel v detektive.«

»Ste li zadovoljni s to izpremembo?« je vprašal doktor Gendron.

»Bogme! Srečen sem, da morem svobodno uporabljati svoje računarske in drugačne talente. Življenje mi je največja slast, posebno ker biva v meni še tretja slast, ki nadvladuje vse ostale. Tej strasti je ime radovednost.«

Policijski agent se je namuznil. »So ljudje,« je povzel čez hip, »ki vsi norijo za gledališče. Tako nekako je z menoj. Razlika je le v tem, da ne razumem, kako se more človek naslajati ob klavnih izmišljotinah, ki so v primeri z življenjem tisto, kar je najzadnja leščerba na odru v primeri s solncem. Ne razumem vas, gospoda, kako se morete smejeti šalam komedijanta, o katerem dobro veste, da doma obupuje od rodbinskih skrbi. Ne razumem vas, kako morete pomilovati nesrečno ljubinko, ki se otruje v tragediji, ko vendar veste, da jo srečate pol ure po predstavi živo, zdravo in še preveč veselo na bulvarju! Če to ni, da bi se človek zjokal!«

»Kar zaprimo gledališča!« je zamrmral doktor Gendron. »Meni,« je povzel gospod Lecoq, »se hoče resničnih komedij in nehlinjenih dram. Moj gledališki oder je vsa človeška družba in moji igralci se smejejo od srca, ali pa točijo solze, ki niso zlegane... Recimo, da se zgodi zločin. To je predigra. Na lice mesta dospe Lecoq; začetek prvega dejanja. S prvim pogledom izkušam ujeti najmanjše podrobnosti vprizoritve. Nato iščem nagibov, urejam dejstvuječe osebe po skupinah, spajam epizode z glavnim dejanjem ter povezujem ves kaos okolnosti v pregleden snop... Kmalu oživi dejanje; nit mojih zaključkov me privede do krivca. Izsledim ga, primem ga in ga izročim pravici. Sedaj sledi veliki prizor. Osumljenec se brani z vsakatero zvijačo; toda preiskovalni sodnik, opasan z mečem, ki sem mu ga jaz skoval, ga naskakuje neumorno, dokler ga ne pripravi do tega, da se zadrigne sam v svoje lastne zanjke... In okoli tega glavnega junaka — koliko stranskih oseb, sokrivcev in podpihivalcev zločina, prijateljev, sovražnikov in svedokov! Nekateri so strašni in zloveseli, drugi prečudno smešni. Živ krst si ne bi mislil, koliko je smešnosti v strahoti... Poročna obravnava je zadnje dejanje mojih dram. Obtožba govori, toda tisti, ki jo je založil z mislimi, sem jaz; njene besede so le vezanine po risbi mojega poročila. Predsednik zaseda porotnikom vprašanja; koliko napetosti! Odloča se usoda mojih junakov. Recimo, da odgovori porota: „Ne“. Zbogom, moja igra je bila zanič, občinstvo mi žvižga. Ako pa se glasi odgovor „da“, je to znamenje, da je bila igra dobra; ploskajo mi in jaz slavim zmago — ne glede, da lahko drugi dan posetim glavnega junaka in ga potrepljam po ramenu, češ: „Izgubil si, prijatelj, jaz sem močnejši od tebe!“

Kakšen je bil namen tega Lecoqovega življenjepisa?

Dozdevno ne da bi opazil začudenje svojih poslušalcev, je segel po novo smodko in jo prižgal nad svetilkinim steklom. Nato pa, namestu da bi dal svetilko spet na mizo, jo je postavil — bodisi iz nebrčnosti ali namenoma — na vogal kaminovega okrajka. Poslej je padala na obraz očeta Plantata popolna luč, dočim je stal detektiv v globoki senci.

»Priznati moram,« je povzel, »da so mi žvižgali prav mlokaj. A nikarite me ne imejte za nečimurnika — ali pa celo za modrijana, kar ni dosti lepše. Kakor vsak, imam tudi jaz svojo Ahilovo peto. Demona igre sem ugnal, toda nisem se umel otrestit ženske.«

Pri teh besedah je globoko vzdihnil in mahnil z rokami, kakor človek, ki se je vdal v svojo usodo.

»Da! Med ženskami tega sveta je ena, pred katero sem navaden bedak, nedolžnejši in lahkovernejši od majhnega otroka. Sam vidim, da me vara, in vendar ji verjamem, ko mi dokazuje, da imam slabe oči. Vem, da mi laže, nešetokrat ji dokazem laž... in nato ji verujem. Eh da,« je dodal s tišjim, žalobnim glasom, »nihče ne uide strastem, ki jih starost ne le uduši, nego celo podkuri — njim, ki jih prepaja baš čustvo sramu in iznemoglosti s strašno grenkobo. Ako ljubim sam, je gotovost, da ne boš nikoli ljubljen, izmed tistih muk, ki jih mora človek sam okusiti, da spozna vso njihovo neizumernost. Kadar misliš hladno, vidiš in presodiš samega sebe. „Ne“, si govoriš takrat, in vendar vstraja v dnu tvoje srca žarek upanja, ki je močnejši od pameti, volje in izkustva. „Kdo ve? ti odgovarja glas strasti. „Vse je mogoče na svetu!“ In čakaš čudeža. A čudeži se ne dogajajo več. Vzlic temu upaš...«

Gospod Lecoq je premolknil, kakor da mu bolečina ne da nadaljevati.

Oče Plantat je medtem zamišljeno pušil svojo smodko, izpuščaje v presledkih goste oblake dima; toda njegov obraz je odseval neizrekljivo muko, njegov pogled je bil vlažen in negotov, in roke so mu trepetale.

Vstal je, vzel svetilko s kamina, postavil jo na mizo in sedel nazaj.

Doktor Gendron je zdajci ugenil pomen tega prizora.

Detektiv je izgraval enega najzavratnejših adutov svoje zaloge in po vsem videzu se mu je zdel namen dosežen. Vedel je vse, kar je hotel dojeti.

Po kratkem molčanju se je zdrznil, kakor bi se prebudil iz sanj. Izvlekel je uro in pogledal nanjo.

»Tristo vragov,« je vzkliknil, »takole kramljamo, a čas nam uhaja, kakor bi ga podili!«

»In Guespin sedi v ječi,« je pripomnil zdravnik.

(Dalje prih.)

MALI OGLASI

PRODAJA:

SIVALNI STROJ za čevljarje. Poizve se pri Filip Kristančič, Predosle pri Kranju. 154

HISA Z GOSTILNO in vsa opravila, zraven nekaj posestva. Cena 300.000 din. 115

GRASČINA z dvema balkonoma, 19 sobami, krasna lega, v bližini železniške postaje, z zraven spadajočim gozdom, travniki, senokoši, polja, gospodarskimi poslopiji. Izredna nakupna priložnost. Cena 260.000 Din. 151

Gostilničarska posest, nova velika hiša s trgovino z mešanim blagom, gostilniški vrt, v bližini mesta. Naprodaj zaradi bolezni. Cena 300.000 Din. 149

Grajskiško posestvo, pripravno za tovarno, 500.000 Din. Reflektantom na razpolago avto za ogled posestva. 136

Posestvo pri Dravogradu, 8 johov, hiša, 150.000 kron. 153

Vile s posestvom v bližini Maribora. Cene: 480.000 kron, 900.000 kron in dva milijona kron. 153

Trgovske hiše, stanovanjske hiše, male hiše za eno stranko v Mariboru, Celju, Grazu. 153

Išče se kompanjon za dobrodožjo špecerijsko in delikatesno trgovino. 153

Krasi vinogradi v Jugoslaviji in Nemški Avstriji. 153

Odda se v najem kavarna. Zamenja se trgovina ltd. Pojasnila za zgoraj navedeno daje: Realiteta pisarna „RAPID“, Maribor, Gosposka ulica 28. 153

KUPI: KUPIM večje množine orehovega lesa v deblih, zdravo, ravno blago in samo z malo grčami od 25 cm debelosti in 1-50 cm dolgosti naprej. Kupim tudi lepa ravna, gladka javorjeva debla od 25 cm debelosti in 2 m dolgosti naprej. Ponudbe na: P. Higersperger, Celje, Gregorčičeva ul. 3. 158

KUPIM HIŠO, primerno s koncesijo gostilne, tudi nekaj polja na prometnem prostoru na deželi v Jugoslaviji, eventualno v zamenjavo, tudi v najem. Ponudbe na F. Jurič, gost., Dravograd. 156

SLUŽBE: IŠČE SE UČENEC za manufakturno prodajalno. Kje, pove uprava lista. 162

PRILETNA KUCHARICA z večletnim spričevalom se za takojšnji nastop išče proti mesečni plači 1000 K s prostim stanovanjem in

hrano k dvema osebama. Osebnost se predstavi pri gospej Rozmanovi, Zidanmost. 159

VINICARJA IŠČEM za takojšnji nastop na mojem posestvu v Zagrebu (3 orali vinogradi, 3 orale mladega sadovnjaka), ki je popolnoma izvežban v vinogradarstvu in sadjarstvu in je bil že uslužben kot vinar. Pogoj, da je pošten in da se razume tudi na ostalo gospodarstvo. Ponudbe se prosil nasloviti na dr. Ivan Juriša, advokat, Zagreb, Nikoličeva ul. 4. 157

VAJENCA za plesarsko obrt proti takojšnji plači sprejme Tone Malgaj, tu, Kolodvorska ul. 6. 151

USNJARSKI POMOČNIK za izdelovanje usnja (Zurichter) se sprejme takoj. — Proda se dobro ohranjeno dvigalo (Kranich) ter železna močna stiskalnica za tekstilno blago. Ponudbe na Avgust Terpiac mlajši, Kamnik. 149

MAGISTRA in starejšega asistenta išče lekarna Posavec, Celje. Nastop po dogovoru. 136

RAZNO: SOBA s posebnim vhom, primerno za pisarno, se išče samo za kratek čas, ne pre-

daleč od sredine mesta. Najemna postranska stvar. Ponudbe pod št. 161 na upravo lista. 161

URADNIK, 40 let star, želi znanja v svrhu ženitve z gospodično ali vdovo brez otrok, od 25 do 35 let starosti z nekaj premoženja. Ponudbe s sliko, katera se vrne, pod: »Srečna bodočnost« na upravo »Jugoslavije«. 155

KUPI SE TRICKL, dobro uporaben, Ponudbe z navedeno ceno pod »Trickl« na upravo. 163

AUTO

Bencin. — Pneumatika. Olje. — Vsa popravila. Mast. — In vožnje. Le prvovrstno blago in delo po solid. cenah nudi

Jugo-Auto d. z. o. z. v Ljubljani.

SUKNO

za promenadne in športne obleke v bogati izbiri

A. & E. Skaberne Ljubljana, Mestni trg št. 10.

RAZGLAS!

Krovni mojster Fran Fujan, Ljubljana, Illova cesta št. 48 ob Do-

lenjski cesti :: izvršuje vsakovrstna nova krovna dela s koranitom, eternitom, skalco, opelko, lepenko in lesnim cementom itd. Istotako sprejema popravila raznih starih streh. — Na zahtevo tudi zalaga z zgoraj navedenim blagom. — Delo preiskušeno, :: solidno in po najnižjih dnevni cenah. ::

RAZGLAS!

Krovni mojster Fran Fujan, Ljubljana, Illova cesta št. 48 ob Do-

lenjski cesti :: izvršuje vsakovrstna nova krovna dela s koranitom, eternitom, skalco, opelko, lepenko in lesnim cementom itd. Istotako sprejema popravila raznih starih streh. — Na zahtevo tudi zalaga z zgoraj navedenim blagom. — Delo preiskušeno, :: solidno in po najnižjih dnevni cenah. ::

RAZGLAS!

Krovni mojster Fran Fujan, Ljubljana, Illova cesta št. 48 ob Do-

lenjski cesti :: izvršuje vsakovrstna nova krovna dela s koranitom, eternitom, skalco, opelko, lepenko in lesnim cementom itd. Istotako sprejema popravila raznih starih streh. — Na zahtevo tudi zalaga z zgoraj navedenim blagom. — Delo preiskušeno, :: solidno in po najnižjih dnevni cenah. ::

Dobro izvežbane čevljarске pomočnike

za civilno delo sprejme „TVORNA ČEVLJARSKA ZADRUGA v Ptuj“ za stalno. Plača od komada po dogovoru in ocenitvi del. Za stanovanje je deloma preskrbljeno. Ponudbe in vprašanja na naslov tvrdke.

Ekonomsko udruženje D. D. v Srebovanu

razpisuje tem potom natečaj na izpraznjeno mesto

upravitelja

kateri bi mogel vsa ekonomska dela samostojno vršiti, naročito, da blagovno oddeljenje tega zavoda v večem obsegu vodi ter da je v stanju ekonomske produkte plasirati in vse v ekonomsko stroko spadajoče stvari nabavljati. Zahteva se zvršen znanja srpskega še znanje dveh stranih jezikov. Isti mora biti več v sestavljanju bilance.

Plača in delež pri čistim dobičku po sposobnosti in pozodbi.

Prošnje z vsemi potrebnimi dokumenti, kakor potrdilo o dosedanjem službovanju je poslati na UPRAVU EKONOMSKOG UDRUŽENJA D. D. V SREBOVANU do 31. avgusta t. l.

Razširjenje vratu

je bolezen vratne žoze, katera se mora zdraviti pravčasno, drugače strupeno delovanje tega važnega organa vedno bolj napreduje in nastanejo lahko neoprijetne, da celo grozeče posledice.

Zdravstvena znanost je s sigurnostjo potrdila, da so mineralne soli, katere vsebujejo v sebi jod, pri različnih slučajih razširjenja vratu najboljšo sredstvo za ozdravljenje. Nešteti bolniki so že sami konstatirali hitro, popolno ozdravljenje te bolezni pri vporabljanju našega čistega, naravnega proizvoda, ki se dobiva iz najmočnejših virov Polhore.

Vsak kdor trpi na razširjenju vratu ali kakih drugih slični bolezni, naj zahteva takoj gratis knjigo: NAŠA DOMAČA ZDRAVILA.

Vsak, kdor trpi na razširjenju vratu ali kakih drugih bolezni, dobi ta podučni nasvet brezplačno. Zatorej plašite ponj, ker to je v Vašo korist in Vaš hišni zdravnik vam bo gotovo k temu domačemu zdravljenju dal svoje potrjenje.

Ekspedicija »Kaiser Wilhelm-Apotheke«, BUDAPEST VI., Abt. 600.

Najstarejša špedicijska tvrdka v Sloveniji
R. RANZINGER
Ljubljana špedicijska pisarna Jesenice
Podjetje za prevažanje blaga južne železnice. Brzovozni in tovarni nabiralni promet iz Avstrije in v Avstrijo. Zacerinjenje. Podjetje za prevažanje pohištva. Skladišče s posebnimi zaprtimi kabinami za pohištvo.
Brzojavni: Ranzinger. Interurban telefon 60

The „OLIVER“ najboljši in najcenejši pisalni stroj
Zastopstvo in zaloga: IVAN GAJŠEK, papirna trgovina v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 2.

Vse sokolske potrebščine za člane, članice, naraščaj deco po predpisu JUGOSLOVANSKEGA SOKOLSKEGA SAVEZA ima v zalogi
DRAGO SCHWAB (preje Schwab & Bizjak) LJUBLJANA.
Pod Narodno kavarno. Dvorni trg 3.
Slavnostni kroj po meri se izdeluje v najkrajšem času v lastnem salonu; na željo se razpošiljajo posamezni deli in sokolsko sukno proti povzetju.

Stanovanje v Mariboru
obstoječe iz 3. sob, kuhinje in pritliklin, elektrika in plin v mirni, drevoredni Tattenbachovi ulici (blizu sodišča, Narodnega doma, nedaleč od Glav. Trga)
zamenjam za enako v Ljubljani
vsled preselitve za takoj. Ponudbe pod „Zamenjava“ na upravo lista.

Slavenska banka d. d. podružnica (preje Jugoslovanska Union banka) Zagreb Beograd
Bjelovar, Brod n. S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Maribor, Monoštor (Baranja), Murska Sobotica, Osijek, Rogaška Slatina, Sombor, Sušak, Šabac, Šibenik, Skotja Loka, Velikovec, Vršac.
Agencija: Buenos Aires (Argentina).
Afilacije: Budapest: Balkan Bank r. t. Split: Jugoslavenska industrijska banka. Wien: Bankhaus Milan Robert Alexander.
Delniška glavnica in rezerve ca 200.000.000 K. Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.